

Niet ieder effect is direct in een grafiekje te vangen

In Emmen schrijven buurtsportcoaches tegenwoordig álles op

Dat de buurtsportcoach zijn waarde heeft, is wel duidelijk. Maar sommigen willen dat ook terugzien in grafiekjes en tabellen. De politiek is altijd naarstig op zoek naar effectmetingen, hoe lastig die soms ook te maken zijn. De buurtsportcoaches in Emmen hebben dan ook geleerd álles op te schrijven.

Geduld is een schone zaak. Daar is Vincent Mooi het volmondig mee eens. Als coördinator van de twaalf buurtsportcoaches in Emmen weet hij dat er veel goed werk gebeurt in zijn gemeente, maar om dat nu zomaar even in cijfers te vatten is geen sinecure. “We hebben in Nederland weinig geduld. Feitelijk moet je er tien jaar voor uittrekken om de effecten écht goed in grafieken, tabellen en statistiekjes te kunnen verwerken.”

“NEEM VAN MIJ AAN DAT DE BUURTSPOORTCOACH, OOK ALS JE DAT NIET DIRECT ZWART OP WIT TERUGZIET IN CIJFERS, GOED WERK VERRICHT”
Vincent Mooi

EDWARD SWIER

Spin in het web

Hij zou willen dat hem en zijn collega's die tijd gegund wordt, maar weet hoe het werkt. Om het gemeentelijk beleid te kunnen verantwoorden, zijn politici altijd naarstig op zoek naar cijfers. Iedereen weet dat de buurtsportcoach zijn waarde heeft, maar sommigen willen dat meteen terugzien in getallen.

Mooi: “Ik ben de eerste om eerlijk toe te geven dat iets niet heeft gewerkt, als het niet gewerkt heeft. Dan zouden we een project ook meteen anders invullen. Maar neem van mij aan dat de buurtsportcoach, ook als je dat niet direct zwart op wit terugziet in cijfers, goed werk verricht. De buurtsportcoach is de spin in het web, de bruggenbouwer. Ik hoef niet uit te leggen wat er gebeurt als je die weghaalt.”

Zijn buurtsportcoaches schrijven tegenwoordig álles op. “In een Wordbestand, een Excelsheet - we zoeken nog naar de ultieme methode. We geven ze mee: noteer wat je doet, voor wie, welke acties je ondernam, hoeveel mensen er meededen, wie zich voor het vervolg hebben opgegeven. Van alles willen we zo veel mogelijk cijfers hebben. Als de politiek getallen nodig heeft, dan zijn ze voorradig.” Participatiecijfers bewijzen nog niet of er werkelijk een gezondere leefstijl is bereikt. “Maar we stellen ook alles in het werk om de effectiviteit van de sportinterventies te meten.”

Zaadjes zaaien

Inmiddels tonen de statistieken wel degelijk aan: de buurtsportcoach heeft effect. Bestudering van KISS, het Kennis- en Informatiesysteem Sport van NOC*NSF waarin fundamentele kengetallen met betrekking tot de sportparticipatie in Nederland worden weergegeven, en waarin tot op buurtniveau inzichtelijk is hoeveel inwoners lid zijn bij sportverenigingen, leert dat er in een aantal wijken in Emmen duidelijk waarneembaar een positieve correlatie zichtbaar is tussen de inzet van de buurtsportcoach en de ledenontwikkeling bij een aantal sportverenigingen.

Mooi wijst met trots op een aantal projecten in de gemeente Emmen. Zo kreeg de Mixed Hockeyclub Emmen weer levensvatbaarheid dankzij de inzet van de buurtsportcoach. Twee jaar lang werd een buurtsportcoach

“VAN ALLES WILLEN WE ZO VEEL MOGELIJK CIJFERS HEBBEN. ALS DE POLITIEK GETALLEN NODIG HEEFT, DAN ZIJN ZE VOORRADIG”
Vincent Mooi

ingezet om het Funkey-hockeyprogramma, opgezet via de Sportimpuls regeling, voor kinderen van 4 tot en met 8 jaar, in het basisonderwijs te introduceren, ontwikkelen en continueren. De buurtsportcoaches – alle twaalf speelden ze een rol – fungeerden als schakel tussen scholen, leerkrachten, ouders, kinderen en hockeyvereniging. Mooi: “Het is een enorme impuls voor de hockeyclub gebleken, het heeft de vereniging tussen de vijftig en zestig jeugdleden opgeleverd.” Dankzij de nieuwe spirit blijft de nieuwe aanwas toestromen. “De club heeft haar aanzuigende werking behouden. Buurtsportcoaches zaaien zaadjes die jaren later nog uitkomen.”

Professionele aanjager

Ook in het sociale domein zijn mooie resultaten geboekt. De wijk Angelslo was duidelijk toe aan meer beweging. Veel inwoners hadden overgewicht, er was veel werkloosheid en onder de grote groep allochtonen was sport en bewegen geen vanzelfsprekendheid. “Er is met de buurtsportcoaches die daar vol energie aan de slag zijn gegaan met zowel jeugd als senioren veel bereikt. Angelslo is, zoals het project ook heette, echt een Sportwijk geworden. Er is iets moois ontstaan tussen de bewoners, de buurtvereniging is nieuw leven ingeblazen. De mensen zijn vitaler. Scholen, sportverenigingen, zorg- en welzijnsorganisaties en wijkbewoners hebben elkaar gevonden en kunnen het nu zelf af. Maar daar was wel een professionele aanjager voor nodig.”

Maak een gedegen plan

Emmen telt 108.000 inwoners, 70 scholen en 220 verenigingen, en is evenals alle andere gemeenten in Drenthe een JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht)-gemeente. Mooi is als regisseur vanzelfsprekend een warm pleitbezorger van de JOGG-

methodiek: hij streeft een samenleving na waarin een gezonde leefstijl de normaalste zaak van de wereld is. Mooi pleit ervoor de JOGG- en andere projecten tijd te geven. “In onze gejaagde maatschappij moeten we scoren; iedereen wil direct resultaat zien. Terwijl ik zeg: maak een gedegen plan, werk aan de toekomst en kijk waar je over vijf jaar staat. Tegen die tijd zijn de effecten écht meetbaar.” ■

SUCCESSFACTOREN IN DE SPORT

Voor sommige ouders is sport een vast onderdeel van de opvoeding. Voor die van mij was dat muziek. En toch was ik al snel lid van een sportclub. Als jong meisje ging ik met een klasgenootje mee naar een hockeyclub bij mij in de buurt en vervolgens hockeyde ik jaren. De combinatie van gezelligheid en sportief bezig zijn sprak mij aan. Wat ik toen nog niet besepte, was dat ik diep van binnen meer wilde dan alleen maar gezelligheid. Als aankomend student raakte ik in de introductieweek van de universiteit verzeild op een roeivereniging. Ook daar sprak de combinatie van gezelligheid en sportiviteit mij aan. Eenmaal in de roeiboot kwam de sluimerende ambitie omhoog en begon ik specifieke doelen voor mijzelf te formuleren.

Een aantal jaar later vormde ik met mijn roeipartner Marit van Eupen en coach Josy Verdonk-schot een team op weg naar de Olympische Spelen – en dat uiteindelijk zelfs drie keer. De basis van alle drie de keren was steeds hetzelfde. Als team hadden we een gezamenlijk doel: het beste uit onszelf halen op het hoogst mogelijke podium. Dat doel benoemen kostte niet veel tijd. Waar we meer tijd voor nodig hadden, was het invullen van het proces. Hoe gingen we ons doel bereiken? Dan heb ik het over sportspecifieke factoren zoals techniek, tactiek en fysiek, maar ook over bijvoorbeeld de onderlinge samenwerking en communicatie. En om te weten of we op de goede weg richting ons doel bleven, benoemden we procesdoelen. Zo konden we tijdig bijsturen indien dat nodig was.

“ONZE COACH WAS VAN ONSCHATBARE WAARDE, MISSCHIËN WEL DE BELANGRIJKSTE SCHAKEL IN ONS PROJECT”

In dit hele traject was onze coach van onschatbare waarde, misschien wel de belangrijkste schakel in ons project. Want door zijn inzet konden wij onze aandacht blijven richten op onze sportieve prestaties en bijzaken aan ons voorbij laten gaan. En dat dat succesvol was, is achteraf makkelijk te zeggen.

Tegenwoordig ben ik zelf de coach. Een rol die ik niet bewust heb nagejaagd, maar een verzoek van een huidige toproeier bracht het balletje aan het rollen. Krap een jaar later coachte ik haar in een twee op de wereldkampioenschappen. Ik heb geleerd uit de adviesrol en in de coachrol te stappen. Niet te denken hoe ik iets graag deed, maar te denken aan wat zij nodig hebben. En dat de één soms net iets anders nodig heeft dan de ander. Een hele (leuke) uitdaging, waarbij vertrouwen de basis is. Vertrouwen in het gestelde doel en in het proces, maar ook vertrouwen in elkaar. Mijn roeisters hebben een gezamenlijk doel: het beste uit zichzelf halen op (weg naar) het hoogst mogelijke podium. En als coach mag ik dat traject begeleiden. Dagelijks fiets ik met een glimlach op mijn gezicht langs de Bosbaan; wat een geweldige baan heb ik.

Mijn weg in de sport heeft mij naar het hoogste podium gebracht. Maar dat is begonnen aan de basis, met plezier in bewegen, waar niemand nog dacht aan Olympische Spelen. De essentie van sport is je eigen grenzen verleggen. En dat is het mooiste dat er is! Anderen helpen hun grenzen te verleggen is het een na mooiste.

Kirsten van der Kolk en Marit van Eupen kwamen drie maal uit op de Olympische Spelen in de lichte dubbeltwee. In 2004 (Athene) veroverde het duo brons, in 2008 (Peking) goud.